

Underlag till förskolerapport 2025 för Järva stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Inledning	3
1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse	4
1.1 Frågor om förskolans reviderade läroplan	4
1.2 Frågor om förskollärare i barngrupper	4
2 Arbete för fler barn i förskolan.....	5
2.1 Frågor om närvaro.....	7
3 Språkutvecklande arbete	9
3.1 Frågor om språkliga svårigheter.....	9
3.2 Frågor om grundskolans återkoppling av Hitta språket	9
3.3 Frågor om utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket.....	10
4 Systematiskt arbete med barnhälsa	11
4.1 Frågor om tilläggsbelopp	11
4.2 Frågor om orosanmälan och samverkan	11

Inledning

På uppdrag av kommunfullmäktige utarbetas varje år en stadsövergripande rapport som syftar till att på ett överskådligt och lättillgängligt sätt beskriva utvecklingen och kvaliteten inom stadens förskolor, oavsett deras driftsform. Rapporten har som mål att ge en tydlig bild av hur förskoleverksamheten utvecklas och hur väl den uppfyller olika mål och krav.

Stadsdelsnämnderna bidrar med information som rör den kommunala förskolan, och dessa underlag, tillsammans med andra relevanta data, ligger till grund för rapporten. I årets anvisningar ingår följande centrala frågeområden: systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse, arbete för fler barn i förskolan, språkutvecklande arbete samt systematiskt arbete med barnhälsa. Varje rubrik innehåller en uppsättning frågor som besvaras. Anvisningarna anger i vilken form svaren ska anges.

1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse

1.1 Frågor om förskolans reviderade läroplan

Beskriv hur förvaltningen arbetar för att implementera förskolans reviderade läroplan.

- arbetslagsnivå (undervisningsnivå)

Implementeringen sker genom gemensamma genomgångar av ändringarna på förskollärarmöten, arbetsplatsträffar och särskilda forum för både förskollärare och barnskötare. Flera förskoleområden ska genomföra introduktion av revideringen via webinarium. Vissa förskoleområden har lagt tid på fördjupande diskussioner i arbetslagen, både på gemensam förskollärartid och i forum för barnskötare. På vissa håll har arbetet påbörjats genom att tydliggöra förskollärarens ansvar i undervisningen.

- enhetsnivå (rektorsnivå)

På enhetsnivå har ledningarna planerat och strukturerat implementeringen genom diskussioner i ledningsgrupper, planering av APT-upplägg och riktade möten med arbetslagsledare och skyddsombud. Rektorer arbetar med att säkerställa att implementeringen integreras i ordinarie forum, som arbetsplatsträffar och pedagogiska forum, och att det finns en plan för fortsatt arbete under terminen.

- stadsdelsnivå (huvudmannanivå)

Implementeringen sker genom framtagande och revidering av förvaltningens styrdokument, exempelvis mallar för systematiskt kvalitetsarbete, samt partsgemensamma rutiner för PUT-tid. Befintliga dokument och rutiner anpassas löpande till den reviderade läroplanen.

- Vilka utmaningar ser ni i implementeringen?

Att säkerställa en enhetlig tillämpning i hela stadsdelsområdet och skapa tillräckligt med tid för fördjupning i arbetslagen, samtidigt som ordinarie verksamhet pågår. Implementeringen kräver också att rektorer får tillräckligt stöd i sitt pedagogiska ledarskap och i uppföljningen av läroplansarbetet.

- Ser ni något behov av stöd eller samordning från förskoleförvaltningen?

Nej, inte i fråga om implementeringen.

1.2 Frågor om förskollärare i barngrupper

Tabell 1.1

	2025 (halvår)
Antal barngrupper totalt	196
Antal barngrupper som saknade legitimerad förskollärare	0

Nej. I alla barngrupper inom stadsdelsområdet finns en legitimerad förskollärare, vilket innebär att det i nuläget inte finns behov av förändrade åtgärder

2 Arbete för fler barn i förskolan

Tabell 2.1

Fråga	2023		2024		2025
	VT	HT	VT	HT	VT
Antal barn fyllda tre år som inte var inskrivna i förskolan, 10 april respektive 10 oktober.	*	*	*	*	*

Tabell 2.2

Fråga	2023	2024	2025
Antal familjer som via uppsökande verksamhet, 12 a §, har fått information om förskolans syfte och barns rätt till förskola	250	247	269 (250102)

Tabell 2.3

Hur delgavs informationen? Kryssa om ja	2024	2025
Informationsutskick	X	X
Telefonsamtal		
SMS		
Hembesök		
Riktade informationsträffar till vårdnadshavare med barn som vid tre års ålder inte är inskrivna i förskolan		
Informationsträffar för specifika målgrupper, om ja ge exempel på målgrupper under övrigt.		Öppna förskolans arbete omfattar bland annat att informera om förskola genom exempelvis hänvisning till kursen Barn i fokus, vägleda i hur man tackar ja till erbjuden plats, bjuda in till informationsträffar om jobb och studier, stötta i att konkret söka förskola samt skapa länkar mellan hem och samhälle.
Andra personliga möten, om ja ge exempel under övrigt.		
Övrigt	Information om förskolan delges vårdnadshavare genom lotsar inom den öppna förskolan. Lotsarna möter medborgare i olika sammanhang och informerar om förskolans verksamhet, ansökningsprocess och rättigheter. De lotsar vidare till öppna förskolan där familjer kan ta del av olika insatser som syftar till att öka inskrivningen.	

*Denna siffra går ej att få fram retroaktivt

- **Har ni identifierat familjer ni inte fått kontakt med via den uppsökande verksamheten?** Utifrån de brev som returneras sker identifiering av berörda familjer. Dock statistik förs eller analyseras inte denna information.
- **Finns det rutiner för att hantera misstanke om att barn eller familjer inte är bosatta på de adress de är folkbokförda på?** Nej
- **Har det skett några förändringar i det uppsökande arbetet jämför med 2024?**
Några mindre förändringar har genomförts: informationsutskicken enligt §12 skollagen skickas numera i januari och september (tidigare i mars). I samband med dessa utskick kommunicerar stadsdelsförvaltningen även i sociala medier samt via Hitta service om förskolornas öppna hus och möjligheter för vårdnadshavare att boka studiebesök.
- **Har ni följt upp effekter av det uppsökande arbetet i år?** Nej, inväntar underlag från september-utskicken samt verksamhetsberättelsen

Tabell 2.4

Fråga	2023	2024	2025
Antal barn som blev erbjudna och reserverade en plats i förskolan utifrån att 1. Barnet har vistats i Sverige i högst fem år, eller 2. Barnet är född i Sverige, men vårdnadshavarna är födda utomlands och har vistats i Sverige i högst fem år.	65	47	146 Förvaltningen har noterat att det främst har ökat i områdena Akalla, Husby och Kista. Vilket går i linje med inskrivningsgraden per 31 december 2024. Förvaltningen fortsätter följa utvecklingen.
Blev även andra barn i behov av förskola för att utveckla sin svenska erbjudna och reserverade en plats i förskolan? Om ja, skriv antal.	Förvaltningen har erbjudit alla som saknar placering eller som inte står i kö en plats	Förvaltningen har erbjudit alla som saknar placering eller som inte står i kö en plats	Förvaltningen har erbjudit alla som saknar placering eller som inte står i kö en plats
Hur många vårdnadshavare tackade ja till den reserverade platsen?	2	1	Ej klart. Klart 250929
Hur många vårdnadshavare lämnade inget besked?	57	32	Ej klart. Klart 250929

Enligt fastställd rutin arbetar förvaltningen med uppsökande verksamhet i enlighet med §12a och §14

I januari och september skickar stadsdelsförvaltningen ut information om förskolan. I maj skickas sedan erbjudanden om plats vid förskola ut.

2.1 Frågor om närvaro

Hur stor andel av stadsdelsförvaltningens förskolor använder Tempus system för närvarorapportering?

Samtliga förskolor använder Tempus för närvarorapportering.

Statistikens tillförlitlighet är i nuläget begränsad på grund av tekniska brister och varierande rutiner.

En stadsdelsövergripande rutin fastställs och implementeras under hösten för att skapa enhetliga arbetssätt och definitioner.

- Om ni använder närvarostatistik i ert systematiska kvalitetsarbete beskriv hur utifrån
  - arbetslagsnivå (undervisningsnivå)

Närvaron följs dagligen för resurs- och verksamhetsplanering.

Vid hög frånvaro (30 %/månad) ansvarar förskollärare för samtal med vårdnadshavare.

Om kontakt inte nås första dagen utan frånvaroanmälan informeras biträdande rektor.

Vid behov hänvisas vårdnadshavare till föräldrarådgivning.

- enhetsnivå (rektorsnivå)

Rektor analyserar närvaron på förskolenivå.

Uppföljning sker av samband mellan utvecklingsinsatser och faktisk närvaro.

Rektor stödjer arbetslagen i att etablera enhetliga rutiner för schemaläggning och registrering i Tempus.

- stadsdelsnivå (huvudmannanivå)

Analys genomförs för att upptäcka mönster och skillnader mellan förskolor och förskoleområden.

Resultaten används för att stödja rektorer i lokalt analys- och förbättringsarbete.

Gemensamma rutiner för uppföljning införs under hösten.

Har ni någon definition av problematisk oregelbunden närvaro i förskolan? Om ja, hur är den formulerad?

Ja, en definition har arbetats fram under våren och fastställs samt implementeras under hösten.

Följande parametrar ska generera åtgärder för att främja barns närvaro:

Hög frånvaro: mer än 30 % frånvaro under en månad, oavsett anledning.

Systematiskt sena ankomster: återkommande sen ankomst som påverkar barnets möjlighet

att delta.

Hög sjukfrånvaro: återkommande längre sjukfrånvaro.

Långa ledigheter under terminen: påverkar barnets möjlighet att delta i undervisningen.

Korttidsfrånvaro: sporadisk och återkommande frånvaro som sammantaget påverkar deltagandet.

Återkommande schemaförändringar/avsaknad av schema: riskerar barnets struktur, trygghet och kontinuitet.

Dessa mönster ska följas upp systematiskt och leda till att arbetslaget, i dialog med biträdande rektor, initierar tidiga insatser (t.ex. hänvisning till föräldrarådgivare).

Alla insatser dokumenteras. Vid oro på grund av frånvaro görs orosanmälan till socialtjänsten enligt fastställd rutin.

3 Språkutvecklande arbete

3.1 Frågor om språkliga svårigheter

Förskolorna inom stadsdelsområdet arbetar systematiskt med att kartlägga varje barns språkutveckling. Arbetet utgår från språkets fyra delar (pragmatik, semantik, expressiv, metaspråk) och dokumenteras bland annat genom *Språkmatrix för undervisningsutveckling*. Kartläggningen sker terminsvis och den bygger även på övrig dokumentation som samlats in under perioden. Samtliga områden genomför kartläggningen när barnen är tre och fem år och några områden genomför kartläggningen på för varje åldersgrupp.

Det finns en tydlig rutin för att identifiera och sätta in rätt stöd för barn som bedöms ha språkliga utmaningar. Om en pedagog uppmärksammar ett behov kontaktas förskoleområdets specialpedagog. Vid behov kan specialpedagogen i sin tur konsultera förvaltningens specialpedagog med inriktning mot språk. Kontinuerlig dialog med vårdnadshavare och vid behov hänvisning till BVC för vidare kontakt med logoped.

Samtliga förskolor har tillgång till specialpedagogiskt stöd inom språkutveckling. Flera specialpedagoger har särskild utbildning inom språk, och stödet organiseras både genom direkta insatser mot arbetslag och genom handledning vid behov. Förvaltningens specialpedagog stödjer specialpedagogerna inom samtliga förskoleområden och deltar vid Forum för barnhälsa, ett forum för alla special pedagoger samt ledningsgrupper inom Järva.

Exakt antal barn med logopedkontakt är svårt att fastställa, då all logopedkontakt inte alltid är känd av pedagogerna. En uppskattning från specialpedagogerna visar dock att det i stadsdelsområdet kan röra sig om cirka 250 barn med logopedkontakt. Variationen mellan enheterna är stor: i Kista uppskattas antalet till mellan 5 och 10 barn, medan Rinkeby bedömer att cirka 75 barn har kontakt med logoped.

Förvaltningen har inte identifierat några formella förändringar i behovet av språkligt stöd sedan 2022, varken i barns språkliga svårigheter eller i samarbetet med logopeder. Samtidigt finns tendenser till att barn i större utsträckning leker på engelska, vilket ökar behovet av aktivt stöd för att främja lek och kommunikation på svenska. Det finns även indikationer på att fler barn har en svag svenska, vilket ställer ökade krav på förskolans språkutvecklande arbete.

3.2 Frågor om grundskolans återkoppling av Hitta språket

Det språkutvecklande arbetet i förskolan delges grundskolan främst genom språkcaféer, som arrangeras på höstterminen av varje förskoleområde i samverkan närliggande grundskolor. Språkcaféerna utgår från handlingsplanen för övergången mellan förskola och skola och syftar till att skapa gemensamma forum för dialog och kunskapsutbyte kring barns språk och lärande.

Återkopplingen från grundskolan till förskolan sker på våren och är varierande. Några skolor har delat resultat från exempelvis *Hitta språket*, medan andra har gett mer allmänna beskrivningar av vad barnen inte kan. Ytterligare en svårighet är att återkopplingen ofta är

generell och delvis baseras på barn som inte gått i stadsdelsförvaltningens förskolor, vilket gör den mindre relevant och problematisk att använda som underlag för utveckling av undervisning.

Förskolans egna uppföljningar verkar till viss del stämma överens med skolans återkoppling, men frågan kvarstår om hur informationen faktiskt används.

3.3 Frågor om utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket

Identifiering av medarbetare som bedöms vara i behov av kompetensutveckling i svenska sker i regel av rektor i samband med medarbetarsamtal. Därefter skiljer sig rutinerna åt mellan olika förskoleområden.

Effekterna av utbildningsinsatserna har följts upp genom deltagar-, handledar- och rektorsutvärderingar, vilka sammantaget visar mycket positiva omdömen. Samtidigt konstateras i T1 att det finns en svårighet kring uppföljning av hur väl utbildningen har påverkat den dagliga undervisningen och arbetet med språk i barngrupp då det krävs längre processer för sådan uppföljning.

Under hösten 2025 planeras fortsatt utbildning med Hermods. En ytterligare planerad insats är att rektorerna, utifrån ett gemensamt ställningstagande om vad en "språkutvecklande arbetsplats" innebär, ska formulera egna riktlinjer anpassade till sina förskoleområden. Fokus ska ligga både på att ställa rimliga krav och på att skapa förutsättningar för att stötta medarbetare i deras språkliga utveckling och i det kollegiala arbetet. Det finns fortsatt behov av stöd till medarbetarna. Även om inte alla förskoleområden deltar i utbildningen, uppger flera rektorer att det finns medarbetare med svag språklig nivå. Intresset att delta är stort, men det finns organisatoriska utmaningar för verksamheterna att frigöra flera medarbetare samtidigt.

Tabell 3.1

Fråga	2023	2024	2025
Antal medarbetare som av rektor har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska, totalt för stadsdelsområdet			
Antal medarbetare som har genomfört någon form av kompetensutveckling inom svenska	22	31	31

4 Systematiskt arbete med barnhälsa

Det har inte skett några större förändringar i arbetet med det socioekonomiska tilläggsbeloppet jämfört med 2024. Fördelningen och hanteringen är i stort sett densamma som föregående år.

Inte heller rutinerna för fördelning utav tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd har förändrats. Bedömningsförfarandet följer samma principer som tidigare, där fokus ligger på att insatserna ska motsvara barnets behov och att det tydligt ska framgå att verksamheten har uttömt sina ordinarie resurser innan ansökan görs.

4.1 Frågor om tilläggsbelopp

Vilka behov beskrivs i de ansökningar som beviljas? Medicinska och motoriska behov, stöd vid språk och inlärningssvårigheter av extraordinär karaktär.

Vilka stödinsatser är vanligast förekommande? Personalförstärkning, nedskrivet barnantal, Mångsidigt program, hjälpmedel och habiliteringsinsatser från Stockholms habiliteringsenhet

Tabell 4.1

Fråga	2024	2025 (halvår)
Antal inkomna ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet	97	118
Antal beviljade ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet	89	99

4.2 Frågor om orosanmälan och samverkan

Ja, rutinerna för orosanmälningar har reviderats under det senaste året, som en direkt åtgärd efter den revision som Stockholms stad genomförde våren 2024 i bland annat Järva. Revisionen visade brister i hur anmälningsskyldigheten efterlevdes och i hur tydliga rutinerna var för medarbetare inom förskolan. Som svar på detta har Järva stadsdelsförvaltning infört en rad åtgärder, inklusive:

Gemensamma rutiner för orosanmälningar i samtliga förskoleområden.

Årshjul som tydliggör fortbildningstillfällen om anmälningsskyldigheten och socialtjänstens uppdrag.

Stödmaterial till rektorer och pedagoger, bl.a. utifrån Barnafrids utbildning och Bris samtalsguide.

Ökad systematik i uppföljning av anmälningar, konsultationer och hänvisningar till föräldrarådgivningen.

Förskolan har också fått ett tydligare uppdrag att delta i anmälningsmöten med socialtjänsten vid behov, där rektor ansvarar för att säkerställa att kallad personal deltar.

Samverkan med socialtjänsten fungerar övergripande väl och har stärkts genom införda

rutiner för kontakt, konsultation och mötesdeltagande. Förskolorna erbjuder konsultation med socialtjänstens mottagningsenhet när det råder osäkerhet om en anmälan bör göras. Ett gemensamt ansvar bärs också av socialtjänst och rektor att möjliggöra för förskolepersonal att delta vid anmälningsmöten. Hittills i år har anmälningsmöten ägt rum 6 gånger utav 29 anmälningar. Förskolan ska ges information om utredning öppnats eller inte vilket inte alltid sker.

Statistik över orosanmälningar förs systematiskt inom varje förskoleområde och analyseras gemensamt med socialtjänstens data, vilket bidrar till ett mer kunskapsbaserat och förebyggande arbete.

Tabell 4.3

Formaliserad samverkan finns med:	Om ja, sätt ett X
Socialtjänsten	X
BVC	X
BMM (tidigare MVC)	X
Habilitering	X
BUP	X
Logopedier	X
Polis	X
Övrigt	X

Formaliserad samverkan finns med samtliga aktörer inom regionen samt socialtjänsten genom BUS-avtalet. Lokal handlingsplan finns för samverkan mellan socialtjänsten och förskola. TSI samverkan finns mellan socialtjänst, skola, förskola och polisen. Samverkan med BVC finns inom ett förskoleområde då det pågår ett pilotprojekt där både representant för huvudman samt rektor deltar.

Med ”formaliserad samverkan” menas att samverkan är systematiserad och inte begränsad till enskilda personer och kontakter.

- Har organisationen för samverkan med nämnda aktörer förändrats i jämförelse med 2024? Om ja, beskriv hur.
  - TSI-samverkan har tillfälligt pausats under våren på grund av socialtjänstens omorganisation
  - Handlingsplanen mellan förskolan och socialtjänsten har reviderats på uppdrag av avdelningschefer, bland annat med anledning av socialtjänstens nya organisation. Målen har uppdaterats, forum för uppföljning har justerats och regelbundna möten mellan föräldrarådgivningen och förskolan har införts, där chefen för föräldrarådgivningen deltar tillsammans med representanter från utvecklingsenheten.

- Har uppföljning av samverkansformerna genomförts tillsammans med samverkansparterna? Om ja, vad visar den?
  - Uppföljning av BUS samt revidering av detta kommer ske under hösten 2025 och våren 2026 där arbetsgrupp kommer starta arbetet i september 2025.
- Uppföljning av handlingsplanen sker regelbundet, både på strategisk nivå (mellan socialtjänsten och förskola) och på områdes- och enhetsnivå med stöd av utvecklingsenheten. Samarbetet mellan föräldrarådgivningen och förskolan fungerar väl.
- Vad bedömer ni fungerar bra i samverkan och varför?
  - Samverkan med föräldrarådgivningen fungerar utifrån regelbundna möten samt att samverkan sker utifrån förskoleområdenas specifika behov.
- Vilka utvecklingsbehov har ni identifierat?
  - Samverkan i samband med orosanmälningar
  - Nya avdelning samt nya enheter inom socialtjänsten kommer kräva uppdaterad handlingsplan, arbetet är påbörjat.